

Een eeuw Oostends Kursaal

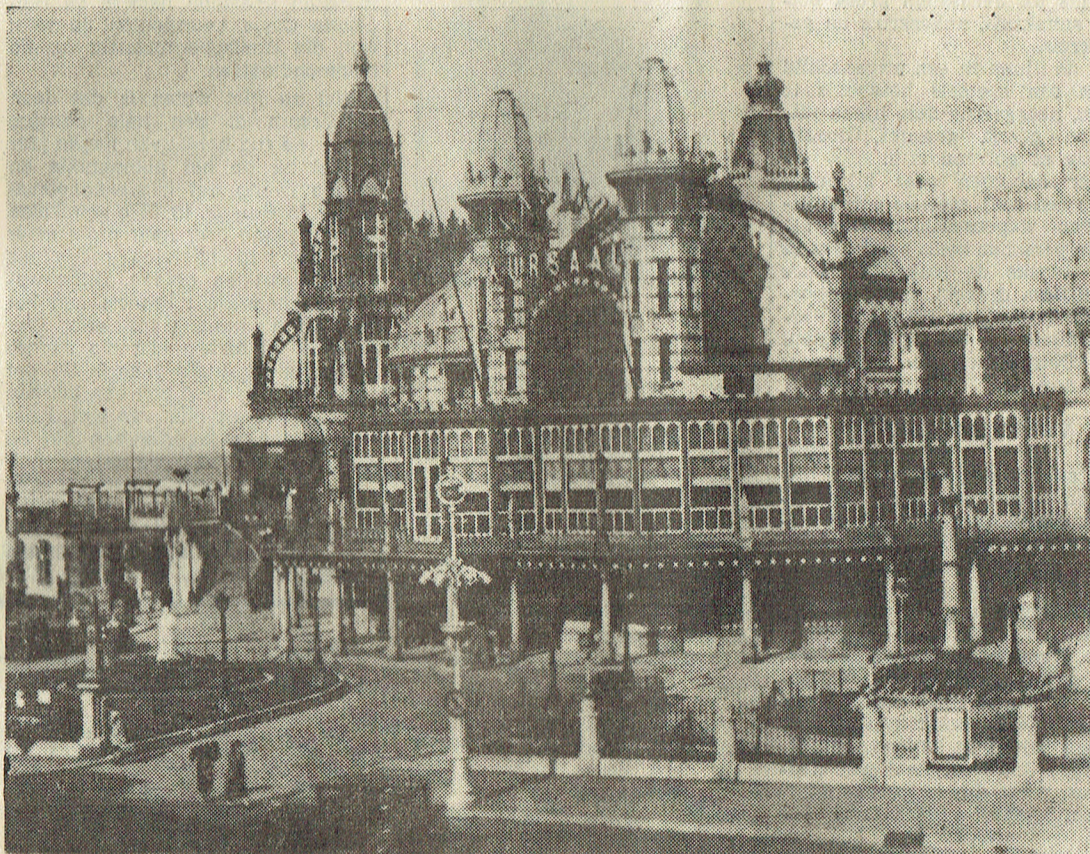
De Koningin der Badsteden wordt geboren

(4)

Kursaalopbrengst moest de exploitatie van een stedelijk ziekenhuis dekken

Leopold II heeft Oostende gemaakt. Het kursaal was daarbij het dynamisch kloppend hart waarrond zich de ledematen hebben gevormd: de zeedijk, de grote hotelpalaces, de villa's, de nieuwe stad. Met het afbreken van de militaire installaties en de stadswallen werd het Oostends leven ontsloten, de gordel was doorbroken, de expansie kon beginnen. En te Oostende is zij begonnen met een verbaasd vitalisme waarvan weinige andere steden een voorbeeld kunnen geven. Twaalf jaar niet te stuiten bouwwoede heeft de Koningin der Badsteden gemaakt. Dit allemaal onder de hoede van Leopold II die zijn lievelingsstad tot Koninklijke residentie maakte, die haar prachtige parken schonk als zuurstoflonden voor de toekomst en ook een haven als uitweg naar de zee. Maar Leopold II dacht daarbij ook aan de kleinen en de zwakken: hij wilde Oostende ook een stedelijk ziekenhuis geven... Een sociale verworvenheid die voor een kleine stad als de onze echter een enorme luxe was, hoe moesten wij het onvermijdelijk verlies van zo'n ziekenhuisexploitatie dekken?... Leopold II had er dadelijk het antwoord op: met de opbrengst van een bloeiend kursaal!

Dat werd allemaal besproken tijdens een lunch die de koning op het chalet alhier aanbood aan burgemeester Van Iseghem in het gezelschap van een vergezellende minister van Financiën. De hoge gasten waren met een gewone trein naar Oostende gekomen in de dagen dat het nieuwe kursaal werd opgetrokken. En al voegde de koning er dadelijk aan toe dat hij niet gekomen was om het stadsbestuur orders te geven — alleen maar goeie raad! — toch vond hij dat een stad in volle ontwikkeling zo'n hospitaal absoluut nodig had en dat zij zich met een winstgevend kursaal de luxe zeker kon

Velen herinneren zich nog de torentjesgevel van het vooroorlogs kursaal met uitzicht op de Leopoldlaan. (privé kollektie Bundervoet)

Dit laatste viel trouwens de stad als een zware last op de schouders want zij moest er een lening voor aangaan bij de Centrale Bank te Antwerpen tegen 4,85 procent en terugbetaalbaar in 70 jaar.

STAD VAN 16.000 INWONERS

Met de bouw van het nieuw kursaal was ook de ontmanteling be-

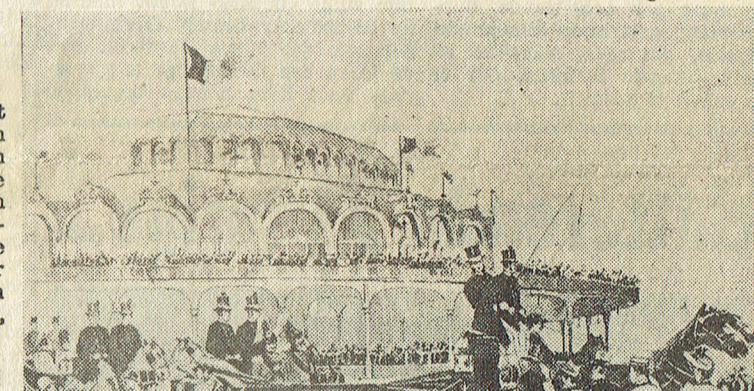
kante meter. Hij zou er « Le beau Rivage » oprichten. Van dat ogenblik af werd het ene terrein na het andere tegenaan de zee verkocht en ontstonden « Le Cercle des Bains » die later « Hotel Continental » zou worden, het « Hotel de l'Océan » terwijl de Luikse notaris Delbouille (die zoals eerder geschreven 22 hectaren had aangekocht

voor 1,5 miljoen fr.) belast was met de aanleg van de stratenbeddingen en de rioleringen. Het aankopen van terreinen werd trouwens een echte rage: onder de bouwheren van toen rekenen we M. Castermans, Perzisch konsul te Antwerpen, die de hoek van de Oosthelling tegenover het kursaal voor zijn rekening nam (tegen 325 fr. per vierkante meter),

Een mooie tekening over het mondaine leven in het Oostends kursaal. Dit verscheen in « L'illustration Européenne » over een volle bladzijde: bewijs van de faam die ons kursaallevens op Europees vlak genoot. (privé kollektie Bundervoet)

Vanuit Brussel werden uitstappen vooral in de Kapellestraat en de ingericht om deze stad in wording Weststraat (later Ad. Buylstraat). van nabij te bekijken. Heel wat In één woord: de koningin der stadsgenoten staken hun geld in de badsteden werd in een roes van beoefening van hun eigendommen vruchtend entoesiasme geboren...

bloeiend kursaal!

Dat werd allemaal besproken tijdens een lunch die de koning op het chalet alhier aanbood aan burgemeester Van Iseghem in het gezelschap van een vergezellende minister van Financiën. De hoge gasten waren met een gewone trein naar Oostende gekomen in de dagen dat het nieuwe kursaal werd opgetrokken. En al voegde de koning er dadelijk aan toe dat hij niet gekomen was om het stadsbestuur orders te geven — alleen maar goeie raad! — toch vond hij dat een stad in volle ontwikkeling zo'n hospitaal absoluut nodig had en dat zij zich met een winstgevend kursaal de luxe zeker kon permitteren.

Er werd ook nog over andere grote werken te Oostende gesproken terwijl ook een bezoek gebracht werd aan de aan gang zijnde werken: de verlenging van de Koninginnelaan aan de ingang van het in aanleg zijnde Maria Hendrikapark. Dit koninklijk bezoek, waarbij burgemeester en koning, zich te voet van en naar het station begaven heeft een beslissende waarde gehad voor de toekomst van Oostende. De stadgenoten vielen van de ene verbazing in de andere toen ze merkten welke grote toekomst Oostende beschoren was. Intussen waren infrastructuurwerken aan gang: er kwam een overdekte vleesmarkt in de Capucijnenstraat, een rijkswachtkazerne aan de zuidlaan (nu Alfons Pieterslaan), stallingen met neveninstallaties voor de baddienst in de Warchauststraat, uitbreidingswerken in de kazerne van het Derde Linië op het Hazegras...

Velen herinneren zich nog de torentjesgevel van het vooroorlogs kursaal met uitzicht op de Leopoldlaan.

Dit laatste viel trouwens de stad als een zware last op de schouders want zij moest er een lening voor aangaan bij de Centrale Bank te Antwerpen tegen 4,85 procent en terugbetaalbaar in 70 jaar.

STAD VAN 16.000 INWONERS

Met de bouw van het nieuw kursaal was ook de ontmanteling begonnen van de stadswallen. Dit zou tevens de ontsluiting van de badstad met zich brengen. Oostende telde toen 16.000 inwoners en haar grondgebied strekte zich ook uit over de O.L.V.-parochie op het Hazegras en de weinig bevolkte wijk die nu de Vuurtorenwijk is.

Met het verdwijnen van de stadswallen zouden ook de eerste villa's en hotels tegenaan de zee kant oprijzen. De eerste die er bouwde was J.B. Vanderheyden (grootvader van de h. Polydore Verschuere die de dokumentatie voor deze artikelenreeks heeft verzameld) die er in 1867 op de hoek van de Hertstraat vier villa's oprichtte die hij het jaar daarop tot het «Hotel du Littoral» ombouwde. Door het terrein had hij aan de staat 200 fr. per vierkante meter moeten betalen...

Het jaar daarop kocht hij aan het Bestuur der domeinen een terrein van 400 vierkante meter tegenaan de westdijk voor 260 fr. per vier-

kante meter. Hij zou er «Le beau Rivage» oprichten. Van dat ogenblik af werd het ene terrein na het andere tegenaan de zee verkocht en ontstonden «Le Cercle des Bains» die later «Hotel Continental» zou worden, het «Hotel de l'Océan» terwijl de Luikse notaris Delbouille (die zoals eerder geschreven 22 hectaren had aangekocht

voor 1,5 miljoen fr.) belast was met de aanleg van de stratenbeddingen en de rioleringen. Het aankopen van terreinen werd trouwens een echte rage: onder de bouwheren van toen rekenen we M. Castermans, Perzisch konsul te Antwerpen, die de hoek van de Oosthelling tegenover het kursaal voor zijn rekening nam (tegen 325 fr. per vierkante meter),

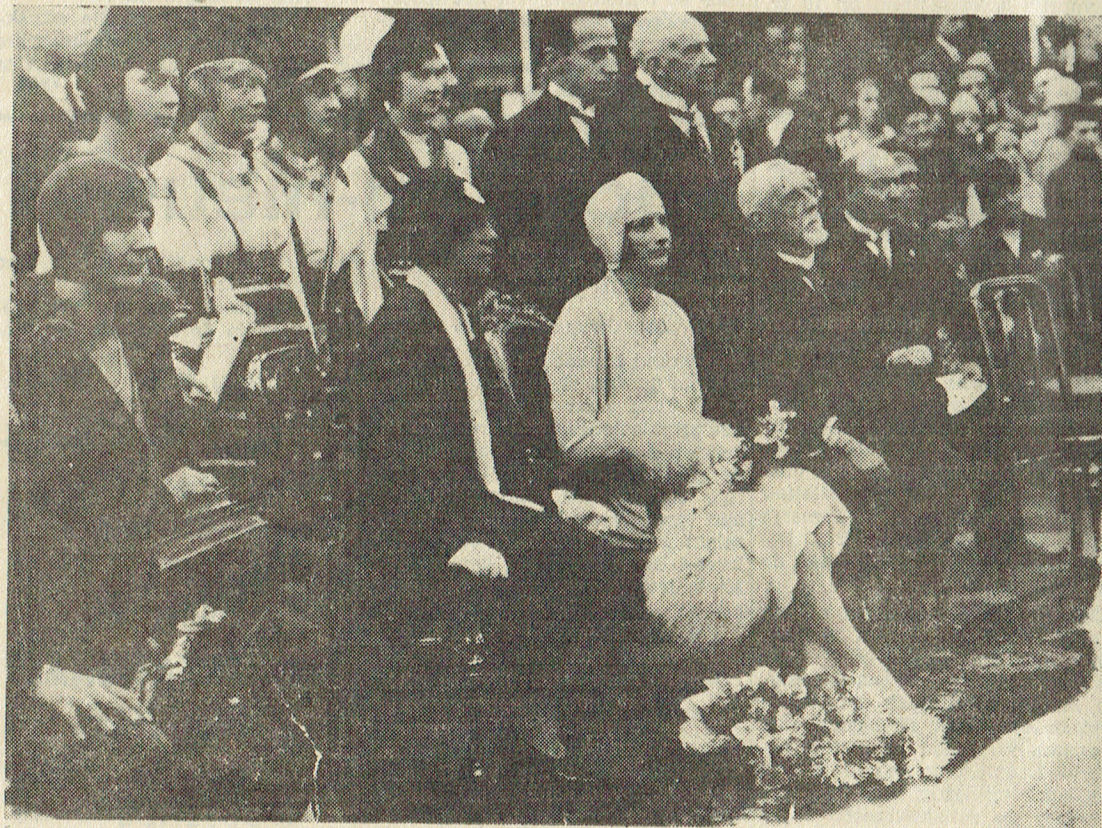

De toneelmaatschappij «Onder Ons» was in de periode vóór de Eerste wereldoorlog de vaste kring van het kursaal. Deze foto werd genomen in 1909. (privé kollektie Bundervoet)

de h. Marlon-Vanderheyde die de grond aankocht waar later het «Hotel Britannia» zou verrijzen (tegen 285 fr. per vierkante meter) en dokter Verschuere (vader van Polydor Verschuere) die 380 vierkante meter aankocht op de toenmalige Noordlaan die later de Van Iseghemlaan zou worden.

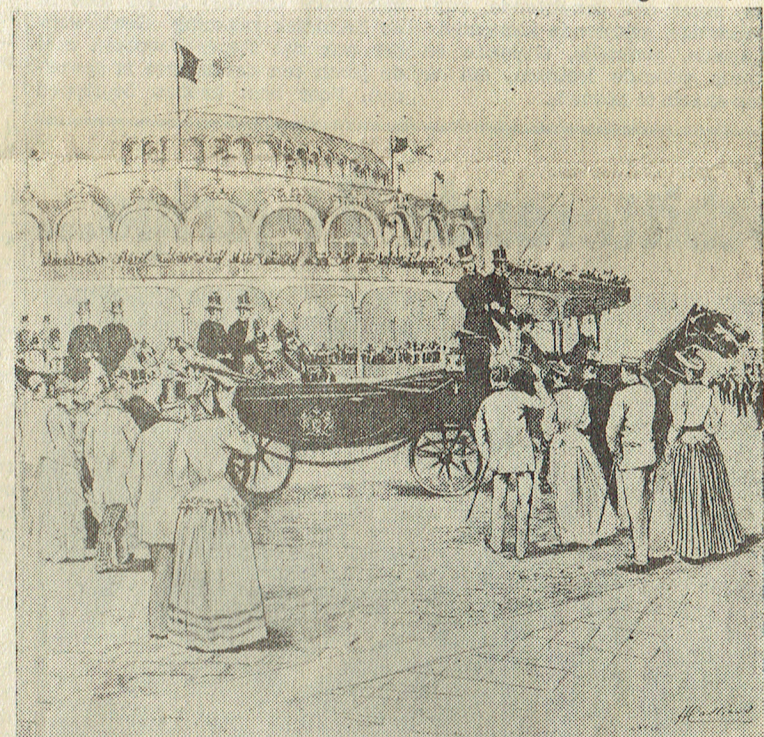
DE PIONIERSTIJL VAN EEN BADSTAD

Burgemeester Van Iseghem zowel als Koning Leopold II hadden dus heel klaar gezien: de bloei van het nieuw kursaal zou voor Oostende de konsekratie betekenen als Europa's eerste badstad. Twaalf jaar lang zou de stad één bouwverf zijn: overal begon men straten aan te leggen, rioleringen te plaatsen, gebouwen op te richten. Het was een gulden tijd voor architecten en bouwheren. Op de zeedijk werden er 42 villa's gebouwd door buitenlanders en 18 door begoede Oostendenaars, er werden 10 hotels gebouwd door stadgenoten en 4 door vreemdelingen, er kwamen 2 brasseries en 67 caf's en restaurants verspreid over de stad. Er werden ook 127 huizen gebouwd door stadgenoten en 51 door vreemdelingen, er kwamen vier privé-scholen en één school van een kongregatie, er kwam een rijkswachtkazerne, twintig winkels van uiteenlopende aard en tal van werkplaatsen.

Het Kursaal was tussen de twee oorlogen het verzamelpunt van hoge gasten: hier koningin Astrid met enkele ministers uit die tijd. (privé kollektie Bundervoet)

van nabij te bekijken. Heel wat In één woord: de koningin der stadgenoten staken hun geld in de badsteden werd in een roes van beopfleuring van hun eigendommen vruchtend entoesiasme geboren...

Oostende was rond de eeuwwisseling het trefpunt van vorsten en prinsen: «Koningin der badsteden» was méér dan een publicitaire slogan! Ook deze tekening verscheen in «L'Illustration Européenne» en dan nog wel op de frontpagina. (privé kollektie Bundervoet)

NUTTIGE ADRESSEN

MEUBELS

● **OOSTENDE**
DE MEUBELZAAK
● **VANACKER**

Nieuwpoortsteenweg, 19 - 8400 OOSTENDE
Tel. : (059) 70 33 58.

● **KOKSIJDE**
MEUBELS
● **PLASMAN**

Zeelaan, 204 - KOKSIJDE
Tel. (058) 51 29 24

(142)

HERGARNIERING ZETELS

**STOLEN EN ZETELS VERSLETEN ?
HERGARNIEREN**

in perfecte staat van alle stoelen, zetels, salons
MET WAARBORG

Zetelbedrijf FLORIZOONE URBAIN

Ideal Wonen, N.V., Cabourg weg 1, Adinkerke
Telefoon (058) 41 21 03 - Afhalen en terugbrengen gratis
★ GROTE KEUS ANTIEKE MEUBELN

(382)